

Список літератури

1. Економічна енциклопедія: У трьох томах, т.1/ За ред. С.В. Мочерний та ін. – К.: Вид. центр "Академія", 2002. – 863 с.
2. Шмиголь Н.М. Аналіз методів формування доходів підприємства в ринковій економіці [Електронний ресурс] // Режим доступу до статті: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2010_2/files/EC210_51.pdf
3. Экономика предприятия: Учебник/ Под ред. проф. Волкова О.И. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 416 с.
4. Маринич І.А., Нікітіна – Львівська В.С. Стратегія збільшення доходів підприємства [Електронний ресурс] // Режим доступу до статті: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltn/20_2/207_Marynycz_20_2.pdf
5. Блонська В.І., Сподарик – Львівська О.М. Стратегія управління доходами торговельного підприємства в умовах розвитку ринкових відносин // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008, вип. 18.6.- С.118-123. http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltn/18_6/117_Blonska_18_6.pdf
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати": наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. №87: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0397-99>
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11.1999р. №290 // [Електронний ресурс]: <http://www.cul.com.ua>.
8. Податковий кодекс України (із змінами, внесеними згідно із законом № 2856-VI від 23.12.2010): [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2755-17&new=1>
9. Борисейко Ю.В. Доходи в податкових кодексах України та Російської федерації: переваги і недоліки [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ptmbo/2010_3/6.pdf
10. Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 436 с. [Електронний ресурс] // Режим доступу до книги: http://www.ebooktime.net/book_60_glava_1_%D0%90%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.html
11. Ніколаєва В.П. Економічна сутність і зміст категорії «Дохід підприємства» [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2009_3/4_Nikol.pdf

Одержано 27.05.11

Я.Д. Ватаманюк, магістр гр. ФК-06-1, Т.А. Мельник, доц., канд.екон.наук.
Кіровоградський національний технічний університет

Теоретичні аспекти позикового капіталу підприємства

На сучасному етапі розвитку економіки України помітно, що ефективна фінансова діяльність підприємств неможлива без постійного залучення позичкових засобів. Бо саме використання позичкового капіталу дозволяє суттєво розширити обсяг господарської діяльності підприємств, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, формування різноманітних цільових фондів і, як наслідок, - підвищити ринкову вартість підприємств. Суттєвим явищем є те, що хоча основу будь-якого бізнесу становить власний капітал, на підприємствах багатьох галузей економіки обсяг використовуваних позичкових коштів значно перевищує обсяг власного капіталу. Тому досить актуальним і ефективним є аналіз обсягів формування позичкового капіталу та розробка механізму його залучення провідними підприємствами України.

Залучення позикового капіталу дозволяє суттєво розширити обсяг господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити формування цільового фінансування і на цій підставі підвищити ринкову вартість підприємства.

У зв'язку з цим особливого значення набуває проблема джерел формування та способів залучення позикового капіталу.

Метою написання статті є уточнення змісту поняття «залучений капітал підприємства».

Теоретичні аспекти висвітлення даної проблеми знайшли своє відображення в розробках таких вчених: Бланк І.О., Терещенко О.О., Васюк Н.І., Бобров Є.А., Мних Є.В., Онисько С.М., Партин Г.О., Селюченко Н.Є., Кірейцева Г.Г.

Будь-яке підприємство в умовах ринкової економіки для своєї діяльності потребує залучення фінансового капіталу, що є джерелом формування його майна. Діяльність підприємства безпосередньо залежить від обсягу і структури його фінансового капіталу.

Джерелами формування капіталу можуть бути як власні фінансові ресурси, так і позикові. Для більшості підприємств основною частиною і базою усього фінансового капіталу є власний капітал, але діяльність підприємства в системі ринкової економіки неможлива без періодичного використання різноманітних форм залучення позикових коштів. Позикові кошти займають досить вагоме місце в структурі капіталу підприємства.

Оптимальна структура загального капіталу є передумовою ефективності його використання. Використання позикових коштів дає можливість приросту рентабельності власного капіталу, але негативно впливає на фінансову стійкість підприємства.

Використання позикових коштів є важливим питанням для кожного підприємства і потребує виваженого підходу до визначення потреби в них, вибору їх джерел та обсягів залучення.

На сьогодні не існує єдиної точки зору щодо визначення позикового капіталу підприємства. Кожен науковець дає своє трактування поняттю «позиковий капітал» і характеризує його по своєму. Одні автори наголошують на необхідності використання та залучення додаткових коштів в розвиток підприємства, а інші вчені стверджують, що підприємство повинно використовувати більше власних коштів для свого розвитку.

Крамаренко Г.О. та Чорна О.Є. вважають, що чільне місце в інфраструктурному забезпеченні ринку посідає позичковий капітал сфери обміну та установи, що здійснюють його функціонування.

Позичковий капітал – це грошовий капітал, що надається в позику його власником іншому власнику-підприємцю на певний час, на умовах повернення, за плату у вигляді процента [1].

Поддєрьогін А.М. до залучених коштів відносить кошти інших кредиторів, які надаються підприємствам у позику під певний (обумовлений) відсоток на термін до одного року з оформленням векселя чи іншого боргового зобов'язання [9].

Романенко О.Р. називає позиковий капітал позичковий і стверджує, що це – грошові кошти власника, призначені для надання кредиту на принципах зворотності та платності у розмірі процентів до суми боргу. Джерелом позичкового капіталу є чимчасово вивільнені кошти різних підприємств, організацій та фізичних осіб, акумульованих в кредитній установі. Позичковий капітал створюється в результаті неспівпадання часу продажу товарно-матеріальних цінностей та послуг з їх покупкою, придбанням [2].

Згідно з П(С)БО 2 позиковий капітал – це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди [7]. Тобто

зобов'язання — це обов'язок або відповідальність діяти певним чином. Це зобов'язання виникає тільки тоді, коли актив отримано, або коли підприємство укладає невідмовну угоду придбати актив.

Філімоненко О. С. додатково залучені кошти підприємства поділяє на:

- позикові кошти — це кошти, що отримані підприємствами у вигляді банківських кредитів для створення сезонних запасів матеріальних цінностей на покриття затрат виробництва. Вони додаються підприємствам на визначений строк, після закінчення якого повинні бути поверненні банку;

- залучені кошти — це кошти, що не належать підприємству однак у силу діючої системи розрахунків знаходяться у його обігу [3].

В економічному словнику доктора економічних наук, професора С.В. Мочерного йдеться про те, що позиковий капітал — це грошовий капітал власник якого надає його іншим особам на певний термін у користування за здалегідь обумовлену плату у вигляді процента. Позиковий капітал є відокремленою формою промислового капіталу, він формується із тимчасово вільних коштів, які утворюються в процесі обороту продуктивного та торгового капіталу із трудових заощаджень населення та інших джерел [8].

Колектив авторів Онисько С.М. і Марич П.М. називають позиковий капітал «залученими джерелами» і надають таке ж визначення цього поняття, як і Філімоненко О.С. залученим коштам, тобто це грошові ресурси, які не належать підприємству, однак в результаті функціонування діючої системи розрахунків знаходяться у його користуванні [4].

Залежно від строків виконання зобов'язань Терещенко О.О. позичковий капітал поділяється на довгостроковий і поточний.

Під довгостроковими зобов'язаннями, на його думку, слід розуміти зобов'язання, що будуть погашені протягом строку, який перевищує 12 календарних місяців, або протягом строку, що перевищує операційний цикл, якщо він більший 12 календарних місяців.

Під поточними (короткостроковими) зобов'язаннями необхідно розуміти зобов'язання, що будуть погашені протягом операційного циклу або повинні бути погашені протягом 12 місяців з дати складання балансу [5].

Група авторів Коваленко Л.О. та Ремньова Л.М. вважають, що ефективна фінансова діяльність підприємства неможлива без постійного залучення позикових коштів, їх використання в обороті підприємства зумовлене, з одного боку, об'єктивною необхідністю, а саме: невідповідністю у часі між надходженнями коштів та витратами, сезонністю виробництва, впровадженням інвестиційних проектів, які потребують значних обсягів вкладень на декілька років. З другого боку, за допомогою позикових коштів забезпечується розширення виробничо-господарської діяльності, оновлення технічної бази, використання ефекту фінансового левериджу тощо.

І надають таке визначення позикового капіталу — це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди [6].

З розглянутих визначень позикового капіталу, можна зробити висновок про те, що позиковий капітал — це додаткові грошові кошти без яких, в сучасних умовах господарювання, не може обійтися жодне підприємство.

Список літератури

1. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент. 2-ге вид.: Підручник. — Київ: Центр учбової літератури, 2009. — 520 с.

2. Романенко О.Р. Фінанси: Підручник . 4-те вид. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 312 с.
3. Філімоненко О.С. Фінанси підприємства: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 400 с.
4. Онисько С.М., Марич П.М. Фінанси підприємства: Підручник для студентів вищих закладів освіти. 2-ге видання виправлене і доповнене. – Львів: «Магнолія Плюс», 2006. – 367 с.
5. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єкта господарювання: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. -554с.
6. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. пос. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2008. – 483 с.
7. www.ligazakon.ua
8. Економічний словник. За редакцією доктора економічних наук, професора С.В. Мочерного
9. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: Підручник 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 460с.

Одержано 30.05.11

Ю.І. Тіпайло, магістр гр. ОА-06-1

Кіровоградський національний технічний університет

Сучасний стан організації обліку у бюджетних установах та напрямки його вдосконалення

В статті висвітлено стан обліку в бюджетних установах обґрунтовано необхідність удосконалення бухгалтерського обліку в бюджетній сфері та визначено перспективні напрями його реформування.

бюджетні установи, бюджетний облік, державний сектор, план рахунків стандарти бухгалтерського обліку

Бюджетна установа відповідно до Бюджетного кодексу України – це орган, заклад чи організація, відповідний статус якої визначено Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади або місцевого самоврядування, яка повністю утримується за рахунок бюджету – державного чи місцевого.

Облік у бюджетних установах ведуть майже 100 тисячах суб'єктів господарювання державного сектору – освіти, медицини, культури, в наукових установах, інших міністерств і відомств, установах й організаціях органів законодавчої та виконавчої влади того. Діяльність бюджетних організацій (установ) спрямована на безпосереднє задоволення соціально-культурних потреб громадян, які мають в основному, нематеріальний характер. Некомерційний характер діяльності полягає, як правило, у наданні безоплатних (або частково) оплачуваних послуг населенню. При цьому за мету здійснюваної діяльності не ставлять отримання прибутку.

Дослідженню актуальних питань бухгалтерського обліку в бюджетних установах приділяють увагу такі вітчизняні вчені та практики як Атамас П.Й., Джога Р.Т., Канєва Т.В., Рудченко Ю.С., Свірко С.В., Сушко Н.І., Ткаченко І.Т., Чечуліна О.О. та інші. Проте, вітчизняний бухгалтерський облік у бюджетній сфері не є ідеальним і вимагає реформування, що зумовлює актуальність питання та вказує на необхідність подальших досліджень.

Бухгалтерський облік у бюджетних установах є складовою обліку в державному секторі України. Як система контролю за наявністю і рухом бюджетних коштів, він виконує управлінську, інформаційну та контрольні функції, має свій предмет, специфічні об'єкти, ведеться методикою, що відрізняється від методики у суб'єктів підприємницької діяльності.